

Läheisten pitää antaa rakkaan lähteä niin kuin hän itse haluaa

Tommi Vuokola/Aamulehti

Armokuolema: Kuolevan hoidosta kirjoittavat eri mieltä.

ANU ALA-KORPELA
Aamulehti

Mistä kuolevan hyvä hoito, hyvä kuolema, voi koostua?

Elina Grönlund: Olennaista on ainakin se, että kuoleva ihminen otetaan huomioon omalla itsenään, huomataan hänen tarpeensa. On myös tärkeää, että perhe otetaan huomioon ja osaksi hoitoa.

Sekä ihmisellä itsellään että omaisilla pitää olla tilaa kuolemisen prosessiin. Heidän pitää saada keskustella. Hoitokodissa omaisillekin annetaan lupaa olla mukana ja kysyä, kun haluat tietoa.

Aili Huhtinen: Etukäteissuunnitelma on tärkeä. Jos hoitotahdomake on allekirjoitettu, hoitotyöntekijät tietävät, mitä potilas haluaa. Tämä on tärkeää erityisesti silloin, kun parantavaa hoitoa ei enää voi olla ja kun siirrytään vain oireenmukaiseen hoitoon.

Joskus omaiset eivät tahdo millään ymmärtää, että toinen on kuolemassa, eivätkä itsensä tähden halua antaa läheisensä kuolla. Hoitotyöntekijöiden tehtävä on auttaa omaisia ja kuole-

Ketkä

Elina Grönlund ja Aili Huhtinen

Kirjoittaneet kirjan *Kuolevan hyvä hoito* (Edita 2011).

Molemmat ovat taustaltaan erikoissairaanhoitajia.

Grönlund asuu Tampereella, Huhtinen Valkeakoskella.

Huhtinen on väitellyt kuolevan kohtaamisesta. Grönlund on terveydenhuollon maisteri.

SS Hoitotyöntekijät voisivat sanoa,

että nyt tehtävä on antaa tälle rakkaalle kuolevalle ihmiselle mahdollisuus mennä niin kuin hän itse haluaa.

Aili Huhtinen,

kasvatustieteen tohtori, erikoissairaanhoitaja

apua, psykologin apua ja taloudellissa asioissa voidaan saa-

Mitä ihmiset pelkäävät?

Aili Huhtinen: Pelätään, että kuolema on kauhean kivulias. Kuolevalle on turva, jos hän tietää, että saa kipulääkettä, kun vain haluaa ja voi vain pyytää lisää. Jos kuoleva on tuskainen eikä pysty kommunikoiimaan, on hyvä taata, että saa lisää lääkettä.

Tieto tai taito ei enää tässä vaiheessa auta, ne instrumentit on käytetty loppuun. Ainoastaan kohtaajan oma persoonallisuus ratkaisee: se miten hänellä on voimaa jäädä kuolevan vierelle ja saattaa häntä niin pitkälle kuin on tarvis, mutta myös irtottaa, koska joka ikinen kuolee oman kuolemansa.

Elina Grönlund: Ihmisellä voi olla hätä siitäkkin, mitä kuoleman jälkeeseen tapahtuu. Meillä Suomessa on kristillinen elämänpohja sellaisillakin, jotka eivät usko kristinuskon mukaisella tavalla. Kukaan meistä ei tiedä, mutta kristinuskon käsityksen mukaan tuonpuoleisessa tavataan läheiset ihmiset.

Pitäisikö eutanasia sallia?

Elina Grönlund: Ei, koska sille ei ole tarvetta. Saattohoito on hyvää saattohoitolaitoksissa. Toki asiat eivät joka paikassa niin hyvin toimi, mutta silloin kun toimivat, ei sellaiseen pyyntöön pitäisi olla mitään tarvetta.

Ihmisen pyyntöön hoitaa erilaisia kipuja pystytään kyllä vastaamaan. Lisäksi on hengellistä

kuinka nuomossa kunnossa, näin saattaa sinimitellä, jos hän tietää, että joku tärkeä henkilö on tuossa ja kuolee vasta sitten, kun tärkeät asiat on saatu puhuttua. Eräs pappi sanoi kerran, että ne ovat rukousvastauksia, että annetaan aikaa.

Aili Huhtinen: Eutanasia tulee kreikkalaisesta sanasta euthanatos eli ”hyvä kuolema”. Hyvä kuolema on sellainen, että ihminen kuolee samalla tavalla kuin hän on elänyt. Ihmisen kuolemassa saa olla samanlainen rytmii ja värit kuin hänen elämässäänkin.

Ei tarvita kärsimystä kärsimykseen tähden, jos armokuolema on kuolevan oma tahto. Kyse on vain sellaisista tilanteista, jossa kärsimys ylittää ymmärryksen rajan.

Millainen viesti päättäjille?

Aili Huhtinen: Kaikille meille, joilla on läheisiä sairaana tai kuolemassa, sanon että eletään siin kuolemaa jo osana elämää. Niin kuolema ei olisi täysin vieras. Tietäisimme, että kuolema on ikään kuin varjo, josta ei pääse irti. Sitä ei tarvitse koko ajan pelätä, mutta että se otettaisiin elämään mukaan jo lapsille.

Elina Grönlund: Vaikuttaa kuin jotkut luulisivat olevansa kuolemattomia. Jokaiselle ihmiselle se jossain vaiheessa tulee kohdalle. Sitä pelätään, ei oikein uskalleta ajatella, mitä tarvitaan, että voisi kuolla hyvin. Toivon rohkeutta ajatella kuolemaa.

Elina Grönlund (vas.) ja Aili Huhtinen kirjoittivat yhdessä kirjan Kuolevan hyvä hoito. Grönlund ei sallisi armokuolemaa, Huhtinen sallisi silloin, kun kuolevan kärsimys ylittää ymmärryksen rajan.

Tee hoitotestamenti ajoissa ja kerro omaisille

ANU ALA-KORPELA
Aamulehti

Aili Huhtisen mukaan seniori-ikäiset voisivat auttaa aikuisia lapsiaan siten, että puhuisivat asiasta selviksi.

- Lasten on hyvä tietää, mitä

vanhemmat toivovat, jos he esimerkiksi ovat tajuttomia. Siten jopa surutyöstä tulisi helpompaa, jos kuolemasta olisi jo käyty läpi jotakin, Huhtinen sanoo.

Kenen tahansa on hyvä tehdä hoitotestamenti vaikka heti. Hoitotestamenti eli hoitotah-

to on henkilön tahdonilmaus omasta hoidostaan, jos hän vakavan sairauden, onnettomuuden tai vanhuuden heikkouden vuoksi menettää oikeustoimikelpoisuutensa.

Hoitotestamentissa määritellään ne tilat, jolloin luovutaan

potilaan elämää lyhytaikaisesti pidentävistä, keinotekoisista elintoimintoja ylläpitävistä hoitoimista. Hoitotestamenttiin on olemassa valmiita lomakkeita. Sellaisen löydät esimerkiksi internetistä Terveystien ja hyvinvoinnin laitoksen sivuilta.